

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАДИМА ГЕТЬМАНА

Факультет фінансів

Кафедра корпоративних фінансів і контролінгу

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА «Корпоративні фінанси»
Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
Спеціальність 072 «Фінанси, банківська справа та
страхування»

Форма навчання: заочна

КВАЛІФІКАЦІЙНА БАКАЛАВРСЬКА РОБОТА

на тему «ГРОШОВІ ПОТОКИ ПІДПРИЄМСТВ ТА МЕХАНІЗМИ ЇХ
ОПТИМІЗАЦІЇ»

здобувача _____ Розбицької Наталії Сергіївни

Науковий керівник: к.е.н., доцент Романишин В.О.

**Робота допущена до захисту перед екзаменаційною комісією з
атестації здобувачів вищої освіти (ЕК)**

Завідувач кафедри корпоративних фінансів і контролінгу:
д.е.н, професор Терещенко О.О.

Київ 2025

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА	6
1.1. Сутність, види і значення грошових потоків підприємства	6
1.2. Теоретичні підходи до управління грошовими потоками	12
1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності управління грошовими потоками	19
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «КВАНТ-ЕФІР»	25
2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Квант-Ефір»	25
2.2. Аналіз обсягів, структури та динаміки грошових потоків підприємства	32
2.3. Оцінка ефективності управління грошовими потоками	36
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ТА МЕХАНІЗМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «КВАНТ-ЕФІР»	41
3.1. Використання сучасних фінансових інструментів управлінні грошовими потоками	41
3.2. Рекомендації щодо вдосконалення політики управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Квант-Ефір»	45
ВИСНОВКИ	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	52
ДОДАТКИ	56

ВСТУП

Актуальність теми. Важлива роль грошових коштів у забезпеченні фінансово-господарської діяльності вимагає правильної організації безперервного і своєчасного обліку операцій, руху, контролю за наявністю, збереженням і цільовим використанням. Гроші служать мірою вартості, засобом обміну, засобом збереження вартості, запасом багатства та ліквідним активом, який можна дуже швидко перетворити на інші види активів. Ефективне функціонування суб'єкта господарювання забезпечується безперервним обігом грошових коштів, що породжує проблеми в бухгалтерській практиці, пов'язані з організацією контролю за наявністю та збереженням грошових потоків.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Такі відомі дослідники, як Л.В. Івченко[1], Л.К. Сук, П.Л. Сук[2], Є.В. Мних[3], Н.В. Гудзь[4], О.В. Зінченко [5], І.Б. Садовська [6] досліджували тему руху грошових потоків з різноманітних точок зору.

Мета і завдання дослідження. Метою дослідження є поглиблення теоретико-методичних засад управління грошовими потоками підприємства та підвищення ефективності управління ними на підприємстві ТОВ «Квант-Ефір».

Завданнями дослідження є:

- дослідити сутність, види і значення грошових потоків підприємства;
- визначити методи управління грошовими потоками;
- проаналізувати підходи до оцінки ефективності управління грошовими потоками;
- проаналізувати фінансово-господарської діяльності ТОВ «Квант-Ефір»;
- проаналізувати обсягів, структури та динаміки грошових потоків підприємства;
- оцінити ефективності управління грошовими потоками;
- дослідити сучасні фінансові інструментів управління грошовими потоками;

- розробити рекомендації щодо вдосконалення політики управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Квант-Ефір»;

Об'єкт дослідження – це процес управління грошовими потоками підприємства.

Предмет дослідження – механізми вдосконалення управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Квант-Ефір».

Методи дослідження. Під час роботи використовувались методи аналізу останніх досліджень і публікацій – для огляду існуючих напрацювань у досліджуваній області. Теоретичні та емпіричні методи – для дослідження сутності, видів і значення грошових потоків підприємства, визначення методів управління ними та аналізу підходів до оцінки ефективності управління грошовими потоками. Горизонтальний, вертикальний аналіз фінансово-господарської діяльності – для дослідження конкретного підприємства (ТОВ «Квант-Ефір»), аналізу обсягів, структури та динаміки його грошових потоків та оцінки ефективності управління ними. Також методи узагальнення, індукції та дедукції при написанні висновків.

Теоретична, методична та практична значущість отриманих результатів. Результати кваліфікаційної роботи можливо застосувати для покращення управління підприємства ТОВ «Квант-Ефір», оптимізації використання грошових потоків. Теоретичні напрацювання містять узагальнення, характеристики, алгоритми, розвинуті ідеї та методичні підходи, які можуть бути використані інших подібних випадків. Таким чином, цінність роботи визначається її здатністю сприяти вирішенню практичних завдань або розширювати теоретичні та методичні знання в даній області.

Інформаційна база дослідження відображає узагальнений перелік джерел інформації (праці вітчизняних та зарубіжних науковців і практиків, статистичні дані офіційних сайтів, звіти рейтингових агентств, фінансові звіти тощо).

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел. У першому розділі досліджено сутність, види і значення грошових потоків, методи оцінки та підходи до управління грошових потоків. У другому розділі проводиться опис фінансово-господарської діяльності

ТОВ «Квант-Ефір», проводиться аналіз грошових потоків та оцінка ефективності управління ними. Третій розділ включає дослідження сучасних фінансових інструментів управління грошових потоків та рекомендації щодо вдосконалення політики управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Квант-Ефір».

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ТА УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Сутність, види і значення грошових потоків підприємства

Теоретичні питання про грошові ринки та грошові потоки сьогодні є предметом гарячих дискусій серед різних економічних шкіл. Основний розрив між кейнсіанським підходом, який втілює ідеї використання грошей як інструменту повсякденного управління економічною ситуацією та стимулювання економічного зростання, та монетаризмом, який засуджує такі маніпуляції у грошовій сфері, які, на думку авторів цієї доктрини, призведуть до посилення суперечностей і дисбалансів у виробництві та функціонуванні природних ринкових регуляторів. Проголосивши гасло «Гроші важливі», монетаристи дали потужний поштовх розвитку досліджень у сфері грошових потоків.

Прихильники цієї тенденції звинувачують ортодоксальних кейнсіанців в ігноруванні важливої ролі грошових потоків у відтворювальному процесі та проведенні явно проінфляційної політики. Вони приділяють особливу увагу вивченню різноманітних впливів і наслідків для національної економіки валютних коливань, при цьому основний акцент робиться на динаміці грошової маси на всіх рівнях ієрархічної структури економіки.

У ринкових умовах існування терміну «грошовий потік» поряд з існуванням економічної категорії грошей є цілком слушним. Зрештою, термін «грошовий потік» представляє динаміку бізнес-операцій, де грошові надходження та відтоки є постійними та течуть безперервними потоками. Лише в балансі компанії вказуються фінансові ресурси компанії на конкретну дату. Термін «грошовий потік» походить з англо-американської економічної літератури, вперше використаний на початку 1950-х років для аналізу фінансової ситуації компанії та

визначення привабливості її цінних паперів. У багатьох країнах були спроби перекласти цей термін з англійської, але зрештою більшість розвинених країн відмовилися від власних версій Cash Flow і використовували англійську версію у звітності та розрахунках. У вітчизняній літературі термін «грошовий потік» часто використовується для опису грошових потоків, включаючи грошові надходження та грошові відтоки. Це цілком логічно з огляду на перехід вітчизняних компаній на міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та звітності. Міністерство фінансів прискорило впровадження Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) та представило стратегію застосування МСФЗ в Україні, яка затверджена протоколом засідання Методологічної ради з бухгалтерського обліку № 133 від 22 серпня 2007 року [7].

У сучасному бізнес-середовищі негайний доступ до інформації про грошові кошти є надзвичайно важливим. Технології, що забезпечують аналітику руху грошових коштів в режимі реального часу, включають інтеграцію з системами планування ресурсів підприємства та банківськими рахунками, а також єдині інформаційні панелі. Завдяки можливості переглядати грошові потоки в режимі реального часу, фінансисти можуть краще прогнозувати майбутні потреби в грошових потоках та проводити стрес-тести для виявлення потенційних проблем. Це дозволяє їм активно керувати потенційним дефіцитом ліквідності або визначати періоди надлишку готівки, які можна використовувати стратегічно. Аналітика в режимі реального часу також допомагає приймати більш обґрунтовані рішення щодо інвестування, кредитування та коригування операцій. Маючи доступ до найновіших даних про рух грошових коштів, фінансові фахівці можуть швидко реагувати на зміну ринкових умов та оптимізувати свої фінансові стратегії. Платформи управління витратами відіграють важливу роль, забезпечуючи відстеження та аналіз витрат у режимі реального часу.

Відображення ліквідності в режимі реального часу стає основою ефективного управління оборотним капіталом, що дозволяє швидше реагувати на фінансові виклики та можливості. Затримки в доступі до даних про готівку можуть призвести до втрачених можливостей або дороговартісних помилок. Можливість

консолідувати дані з кількох джерел в одну інформаційну панель забезпечує повне уявлення про фінансовий стан компанії, усуває фрагментацію даних і сприяє кращій співпраці між різними командами. Різні відділи мають фрагментовану фінансову інформацію. Єдине уявлення про дані про рух грошових коштів сприяє кращому розумінню та співпраці в організації, що призводить до розробки ефективніших стратегій управління рухом грошових коштів.

Визначення грошового потоку до фінансування являє собою суму чистого грошового потоку, отриманого від операційної та інвестиційної діяльності, яку компанія все ще може використовувати в поточному періоді. Цей показник можна оцінити з трьох точок зору:

- є фінансово-економічним показником (показником самофінансування за рахунок внутрішніх фінансових джерел);
- є показником для оцінки ефективності фінансово-господарської діяльності (показник для оцінки поточної та перспективної рентабельності підприємства);
- є узагальнюючим показником фінансового стану підприємства.

Визначення вчених відрізняються між собою. Узагальнення понять «грошових потоків підприємства» дасть розібрати тему з усіх сторін.

Таблиця 1.1 – Визначення поняття «грошові потоки підприємства»

Науковець	Визначення
Е. Нікбахт і А. Грошеллі [8]	пропонують визначати грошовий потік як «міра ліквідності компанії», яка включає «чистий прибуток і негрошові витрати, такі як амортизація основних засобів».
Е. Ф. Брігхем [8]	визначає «Грошовий потік – як фактичну суму грошових коштів, що надходять у (або з) підприємства протягом певного періоду часу».
Бланк І. А. [9, с. 17]	Вказують, що грошовий потік підприємства – сукупність розподілених за окремими періодами періоду, що розглядається, грошових надходжень і платежів, що генеруються господарською діяльністю підприємства, їх рух пов'язаний з факторами часу, ризику та ліквідності

Продовження табл. 1.1

Бочаров В. [10]	грошовий потік підприємства – це рух грошових кошків, який прагне до нуля, оскільки негативний результат від одного виду господарської діяльності повинен компенсуватися іншим. Інакше підприємство може збанкрутувати.
Коваленко Л. О., Ремньова Л. М. [11, с. 79]	Вважає, що це потік грошей і оборотних активів у результаті виробничої та господарської діяльності підприємства.
Б. Коласс [8]	основними складовими корпоративного грошового потоку вважає: 1) грошовий потік від господарської діяльності; 2) рух грошових коштів від позареалізаційної діяльності.
Лігоненко Л.О. та Ситник Г.В. [12]:	грошовий потік підприємства – це, на його думку, розподілена в часі система грошових надходжень і платежів, що створюється господарською діяльністю підприємства і супроводжується рухом вартості, виступаючи зовнішньою ознакою функціонування підприємства»
Поддєрьогін А. М. [13, с.57]	грошовий потік можна визначити як послідовно розподілену в часі сукупність подій, пов'язаних з роздільним і раціональним формуванням фінансових ресурсів у домогосподарств, міжнародних організацій.

Джерело: створено автором

Провівши аналіз всіх визначень, важливо відмітити, що найбільш повним і відповідним для нашої роботи є визначення, запропоноване Бланком. Воно включає не тільки основні компоненти грошового потоку – надходження та платежі, але також підкреслює часову динаміку та їх важливий зв'язок з основними фінансовими категоріями, такими як час, ризик і ліквідність.

Отже, рух грошових коштів підприємства – це рух коштів на поточному рахунку підприємства, валютному рахунку та інших рахунках, а також у касовій книзі підприємства у зв'язку з господарською діяльністю підприємства, які разом становлять оборот грошових коштів підприємства.

Класифікація значно полегшує вивчення об'єкта, визначення факторів та оцінку їхнього впливу.

Грошові потоки можна класифікувати за кількома характеристиками:

1) За видом економічної діяльності: грошовий потік від операційної діяльності, інвестиційної діяльності та фінансової діяльності.

Операційна діяльність (основна, регулярна) визначається статутом організації при створенні. У випадку комерційного підприємства це включає продаж товарів, робіт та послуг. Грошовий потік відображає операції, що складають баланс та чистий прибуток. А оскільки операційна діяльність є основним джерелом прибутку компанії, вона генерує основний грошовий потік. Якщо компанія здійснює кілька видів діяльності (наприклад, виробництво та брокерство або торгівлю та брокерство), необхідно розділяти грошові потоки в бухгалтерському обліку, аналізі та управлінні. Грошовий потік від операційної діяльності характеризується, з одного боку, грошовими виплатами постачальникам сировини, зовнішнім постачальникам робіт (послуг), заробітною платою працівників, податковими платежами до бюджету та позабюджетних фондів та іншими платежами, а з іншого боку, доходами від авансів від покупців, оплатою за реалізовану продукцію, відшкодуванням податків з бюджету та іншими платежами.

2) Методи оцінки, що базуються на часі: теперішня вартість, майбутня вартість.

Оцінки грошових потоків майбутньої вартості використовуються для забезпечення порівнянності грошових потоків, що відносяться до різних періодів. Така порівнянність необхідна при оцінці та порівнянні інвестиційних проектів за певним рівнем ризику, а також при формуванні портфеля цінних паперів;

3) За неперервністю формування: регулярні та дискретні.

Прикладом регулярного грошового потоку є дохід від продажу продукції, тоді як дискретний грошовий потік – це гроші, сплачені за відсотки за кредитами та погашення боргу;

4) Залежно від міцності формування: рівномірні та нерівномірні.

Нерівномірні надходження та вплив грошових коштів, зумовлені сезонністю та циклічністю в діяльності компанії, призводять до необхідності синхронізації грошових потоків у часі та за обсягом. Прикладами рівномірних платежів є орендна плата та орендні платежі;

5) Пов'язані з сутностями: зовнішні та внутрішні.

Внутрішній грошовий потік визначається взаємовідносинами компанії з її кредиторами та працівниками, що перебувають у штаті. Зовнішні продажі та платежі, пов'язані з отриманням виручки від реалізації та платежами постачальникам товарів, часто перевищують внутрішні грошові потоки, тому існують різні методи, інструменти та підходи, що використовуються в плануванні та управлінні грошовими потоками, залежно від їх типу;

6) У готівковій та безготівковій формі.

Грошові та безготівкові потоки органічно пов'язані між собою та утворюють єдиний грошовий обіг, обмежений лише функціональною сферою використання грошей у вигляді банкнот, монет та банківських книжок без їхньої значної участі.

7) За обсягом послуг: для всієї компанії, для структурного підрозділу, для окремих господарських операцій.

Загальний грошовий потік компанії включає всі види грошових потоків, що обслуговують бізнес-процеси компанії. Диференціація грошового потоку за структурними ланками підприємства (центрами відповідальності) визначає його як самостійний об'єкт управління в системі організаційно-економічної структури підприємства. Розподіл грошового потоку між кожною бізнес-операцією дозволяє детальніше відстежувати її виконання.

8) За напрямком руху: позитивні та негативні.

Позитивний грошовий потік (приплив) характеризує загальний потік грошей на рахунки та в каси компанії від усіх видів економічної діяльності (подібно до цього поняття як «приплив грошових коштів»). Надходження грошових коштів здійснюється за рахунок доходів від реалізації продукції, авансів клієнтам, збільшення власного капіталу, випуску облігацій, позик, погашення боргів перед кредиторами тощо.

З іншого боку, негативний грошовий потік (відтік) (або «відтік готівки») являє собою загальну суму готівки, сплаченої компанією. Відтік грошових коштів виникає внаслідок оплати операційних витрат, інвестиційних витрат, платежів до

бюджету та позабюджетних фондів, дивідендів, погашення кредитів, виплати відсотків тощо.

9) За методом обліку: валові та нетто.

Валовий грошовий потік – це загальна сума грошових коштів, отриманих або виплачених протягом аналізованого періоду за кожним окремим періодом часу. Чистий грошовий потік розраховується як різниця між позитивним та негативним грошовими потоками в поточному періоді, виміряними через окремі часові інтервали. Чистий грошовий потік є найважливішим результатом фінансової діяльності компанії, що значною мірою визначає фінансовий баланс компанії та темпи зростання ринкової вартості.

10) За рівнем достатності: надлишок та дефіцит.

Надлишковий грошовий потік виникає, коли надходження грошових коштів значно перевищують фактичні потреби компанії для цільових витрат. При дефіциті грошових коштів надходження готівки недостатньо для покриття потреб у готівці. Навіть за позитивного чистого грошового потоку, цей грошовий потік все ще може вважатися недостатнім, якщо він не покриває заплановані потреби у грошових витратах у всіх запланованих сферах економічної діяльності;

Таким чином, цей підхід до визначення грошових потоків дозволяє найбільш комплексно вивчити управління грошовими потоками в компанії та надати ефективні поради щодо їх оптимізації. Розуміння грошових потоків у часовому контексті та врахування факторів ризику та ліквідності є ключовими для забезпечення фінансової стабільності та успішного розвитку будь-якого бізнесу. Проте за час існування суспільства, були створені найрізноманітніші підходи до управління грошовими потоками, що дозволяли оптимізувати критичні моменти у відповідні часи.

1.2. Теоретичні підходи до управління грошовими потоками

У зв'язку зі зростаючою глобалізацією та розвитком інформаційної економіки, що характеризується насиченістю процесів управління надлишком інформації, неможливо управляти грошовими потоками та оцінювати їх без достатньої інформації чи бази припущень. Основною причиною такої ситуації, на нашу думку, є те, що проблему управління грошовими потоками підприємства вирішують не дослідники бухгалтерського обліку, а представники сфер фінансів, корпоративного управління та бізнес-адміністрування, яких більше цікавить сам процес управління, ніж інформаційні умови для реалізації цього процесу.

Тому у багатьох випадках вітчизняні дослідники у зазначених галузях пропонують іноземні методи оцінки грошових потоків та підходи до управління корпоративними грошовими потоками, які є непридатними для вітчизняної системи бухгалтерського обліку. Як наслідок, велика кількість пропозицій у цих публікаціях залишається на рівні теоретичних розробок без будь-якої практичної реалізації. Щоб вирішити цю проблему, необхідно проаналізувати спроможність національної системи бухгалтерського обліку щодо забезпечення управління грошовими потоками бізнесу та продовжувати вдосконалення, щоб забезпечити реалізацію цієї задачі.

Підходи до управління грошовими потоками різняться залежно від країни, відображаючи економічні, регуляторні та культурні особливості.

У той час як основна мета забезпечення достатньої ліквідності та оптимізації використання грошових коштів є універсальною, конкретні стратегії та інструменти, що використовуються, часто адаптуються до унікального економічного, регуляторного та культурного контексту кожної країни чи регіону. Рівень впровадження технологій та акцент на конкретних аспектах, таких як управління валютними ризиками або оптимізація оборотного капіталу, можуть значно відрізнятися.

Таблиця 1.2 – Зарубіжний досвід щодо управління грошовими потоками.

Аспект	Сполучені Штати Америки	Європейський Союз	Японія
Загальні стратегії	Прогнозування, управління оборотним капіталом, широке використання технологій, централізація казначейських функцій.	Прогнозування, управління оборотним капіталом, зростаюче використання фінтех-рішень, тенденція до централізації.	Прогнозування, управління оборотним капіталом, поступове впровадження технологій, історично високі рівні готівки, нещодавній акцент на кредитуванні на основі грошових потоків.
Впровадження технологій	Використовують впровадження динамічного програмного забезпечення задля управління грошовими потоками	Зростаюче використання фінтех-рішень та банківських API.	Поступове впровадження технологій, нещодавній акцент на цифрових платформах для кредитування на основі грошових потоків.
Регуляторний фокус	Регулювання стандартів звітності та внутрішнього контролю.	Регулювання транскордонного руху готівки та директивах щодо несвоєчасних платежів.	Перехід до сприяння фінансуванню та покращення корпоративного управління, пов'язаного з грошовими коштами.
Культурні впливи	Відносно мала схильність до накопичення великих грошових резервів порівняно з Японією.	Спостерігається баланс між ризиком та ефективністю.	Історично консервативний підхід із значними грошовими резервами.
Акцент на прогнозуванні	Сильний акцент на короткостроковому та середньостроковому прогнозуванні для підтримки фінансової гнучкості.	Важливість прогнозування визнається, але рівень складності та впровадження може варіюватися.	Прогнозування використовується, але історично менший акцент порівняно з іншими регіонами.
Управління оборотним капіталом	Ключовий пріоритет, оптимізація дебіторської та кредиторської заборгованостей, а також запасів.	Важливий аспект, але конкретні методи можуть відрізнятися залежно від місцевих ринкових умов.	Управління оборотним капіталом визнається важливим, але історично менший тиск на оптимізацію порівняно з іншими регіонами.

Джерело: створено автором

Важливість і роль грошового потоку в діяльності компанії вимагає підвищення ефективності процесу управління грошовими потоками. Основними принципами в управлінні грошовими потоками компанії є:

- принцип достовірності інформації, що забезпечує забезпечення системи грошових потоків компанії необхідною інформаційною базою, що містить повну, чесну та неспотворену інформацію про зміни та грошові потоки, що виникають у результаті різних видів діяльності;
- для забезпечення збалансованості реалізація цього принципу пов'язана з оптимізацією грошових потоків підприємства в процесі управління;
- ліквідність, реалізація цього принципу може бути досягнута шляхом синхронізації позитивних і негативних грошових потоків протягом досліджуваного періоду;
- реалізація принципу ефективності в процесі управління грошовими потоками полягає в забезпеченні ефективного використання фінансових ресурсів, сприяючи створенню додаткових інвестиційних джерел для фінансово-інвестиційної діяльності.

Виходячи з вищезазначених принципів, на підприємстві організовується процес управління грошовими потоками, який включає наступні основні етапи:

- забезпечення повного та достовірного обліку руху грошових коштів підприємства та формування необхідної звітності;
- аналіз руху грошових коштів підприємства за попередній період;
- оптимізації грошових потоків підприємства;
- планування грошових потоків підприємства за різними видами;
- забезпечення ефективного контролю руху грошових коштів підприємства.

Ефективну систему управління грошовими потоками підприємства можна побудувати лише на основі вдосконаленої системи бухгалтерського обліку, що враховує вимоги концепції фінансової рівноваги на підприємстві. Концепції та підходи до управління грошовими потоками існували в різні історичні періоди залежно від вимог користувачів фінансової інформації, але на сьогоднішній день не існує єдиного фінансового пояснення грошових потоків на основі цих концепцій.

Однієї з таких концепцій виступає концепція підприємницького ризику. Оскільки на господарські операції впливають багато факторів внутрішнього та зовнішнього середовища (політичні, економічні, соціальні тощо), їх вплив інколи важко точно передбачити, тому господарські операції завжди містять певний ризик, який залежить від обсягу фінансових ресурсів, інвестованих та використаних у господарських операціях. Проте зменшенню цього ризику можна посприяти через оптимальне використання грошових коштів підприємництва. Інформацію про грошові потоки компанії потрібно обробляти, аналізувати та інтерпретувати, щоб екстраполювати минулі події на майбутнє щодо грошових потоків[14].

З одного боку, підприємницький ризик – це можливість втрати ресурсів, вартості коштів (додаткові витрати в бухгалтерському обліку), а з іншого боку, бізнес-ризик також може виражатися в отриманні більшого доходу, ніж планувалося до виконання певної діяльності щодо руху грошових коштів.

Ще однією відомою концепцією є концепція грошових потоків. Відповідно до неї, фінансовий менеджер аналізує коливання грошових коштів протягом звітного періоду, визначає зміни в основних джерелах грошових коштів і спрямовує їх використання. Інформаційною базою такого аналізу є бухгалтерська інформація, а саме: Звіт про рух грошових коштів, який є основним інструментом для аналізу фінансового стану підприємства в розрізі руху грошових коштів за основними видами господарської діяльності (підприємницька, інвестиційна, фінансова діяльність), що дозволяє більш об'єктивно оцінити ліквідність підприємства в умовах інфляції. Виходячи з доступних варіантів, фінансовий директор повинен спрогнозувати коротко-, середньо- та довгострокове використання грошових коштів для кожного звітного періоду. Такі прогнози є частиною фінансового планування (бюджету) підприємства.

Концепція грошового кругообігу важлива для короткострокового фінансового планування. Це визначення періоду обороту грошових потоків, інвестованих в оборотні активи підприємства, протягом якого змінюється їх форма.

За ідеальних умов грошовий потік компанії проходитиме чотири основні етапи бізнес-циклу та змінюватиме форму.

Концепція часової вартості грошей базується на припущенні, що гроші з часом втрачають вартість. На цей процес впливає інфляція (гроші безперервно знецінюються, викликаючи «природне бажання» кудись інвестувати, тобто певною мірою стимулюючи процес інвестування), ризик неотримання очікуваної суми[14]. Для уникнення зменшення вартості грошей, необхідно раціонально управляти грошовими потоками.

Наукове дослідження управління грошовими потоками є багатограним та охоплює різноманітні підходи до аналізу та оптимізації цього процесу. Серед підходів розрізняють: традиційний, альтернативний, інституційний, бухгалтерський. Традиційний підхід в управлінні грошовими потоками (досліджували Мулінс, Хомоноф, Лексінгтон[15]) є найбільш популярним у визначенні ефективності управління грошовими потоками на підприємстві, оскільки передбачає визначення ефективності управління та розраховується відповідно до співвідношення результатів (ефектів) у порівнянні з традиційними підходами. Таким чином, основна мета традиційного підходу полягає в тому, щоб у компанії було достатньо грошей для оплати боргів і запобігти неможливості оплати короткострокових боргів лише за рахунок внутрішніх ресурсів організації.

Альтернативний підхід полягає в управлінні грошовими потоками і включає безперервне використання, спрямоване на підвищення ринкової вартості компанії за допомогою всіх можливих управлінських рішень, спрямованих на покращення ключових показників у результаті ефективно організації грошових потоків компанії. Його досліджували Срінівасан[16], Кім[17], Лайтінен, Ерккі[18]. З цієї точки зору грошовий потік точно відображає фінансовий стан компанії. По суті, це показник накопичення реальної вартості, створеної діяльністю підприємства, спрямованої на організацію грошових потоків [19].

Інституційний підхід базується на вивченні не лише економічних факторів, а й багатьох соціальних факторів, які визначають економічний розвиток суспільства як на макро-, так і на мікроекономічному рівнях і впливають на

управління грошовими потоками. Це система економічних відносин, досліджувана Фішером[20], Пігу та Маршалем[21], пов'язаних з перерозподілом заощаджень між кредиторами та дебіторами (у макроекономічному розумінні цих термінів), тобто між економічними одиницями, що мають вільні грошові кошти, та економічними одиницями, які потребують грошових коштів.

Бухгалтерський підхід за Д. Гіволі та К. Хейном[22] передбачає, що інформація про рух грошових коштів у бухгалтерському обліку дозволяє аналітикам бухгалтерського обліку приймати рішення щодо контролю та регулювання прямих і непрямих грошових потоків і визначати структуру грошових ресурсів. Для бухгалтера-аналітика важлива ідентифікаційна інформація (визначена на підставі документів) не тільки про сфери та напрями витрачання грошей, а й про ведення загального обліку руху грошових коштів осіб, які санкціонують операції з грошима [23].

Бухгалтерський облік продовжує зберігати своє значення, але в деяких випадках він починає відігравати другорядну роль (бере на себе функцію контролю та обґрунтування тактичних рішень щодо управління грошовими потоками для цілей бухгалтерського обліку).

Враховуючи специфіку проведення аналітичної роботи на підприємствах різних видів економічної діяльності, вважаємо за необхідне зазначити, що жоден із наведених вище підходів і концепцій не є застосовним у «чистому вигляді». Традиційний підхід є найбільш придатним для управління грошовими потоками, враховуючи, що бухгалтера-аналітика хвилює не лише надійність і точність організації та методів управління грошовими коштами, але й представлення цієї інформації за різні періоди часу.

1.3. Методичні підходи до оцінки ефективності управління грошовими потоками

Управління грошовими потоками бізнес-одиниці, з точки зору планування, включає використання низки методів, що формують методологічну основу цієї моделі управління. У сучасній фінансовій літературі до основних методів планування грошових потоків компанії належать:

- 1) стандартний метод;
- 2) методи розрахунку та аналізу;
- 3) методи оптимізації економічних рішень;
- 4) фінансового моделювання

Стандартний метод базується на використанні фінансових та техніко-економічних нормативів для розрахунку потреби у фінансових ресурсах та визначення джерел їх формування (ставки податків, норми амортизації, тарифи тощо).

Суть методу розрахунку та аналізу для оцінки прогнозних та планових значень грошових потоків підприємства полягає в тому, що розрахунок цього значення грошових потоків підприємства здійснюється шляхом коригування фінансових показників базового періоду з очікуваними змінами в плановому періоді та визначення впливу різних факторів (інфляції, обсягу виробництва, зміни умов кредитування тощо) на ці показники. Основними показниками, які використовуються при аналізі грошових потоків, є:

- показники ліквідності та платоспроможності (чистий оборотний капітал, поточна ліквідність, швидка ліквідність, індекс абсолютної ліквідності, операційна ліквідність, гнучкість оборотного капіталу),

- показники динаміки та структури грошових потоків підприємства (грошові потоки від операційної, інвестиційної, фінансової діяльності та загальні грошові потоки, валові та чисті грошові потоки тощо).

Аналіз грошових потоків – це процес оцінки фінансового стану організації шляхом вивчення грошових потоків, що є основою ефективного фінансового управління. Для цього використовуються різні показники, щоб оцінити, наскільки добре компанія може виконувати свої зобов'язання, забезпечувати стабільність своєї діяльності та планувати майбутній розвиток. Одним з найважливіших показників для аналізу є коефіцієнт ліквідності та платоспроможності, який показує здатність компанії вчасно погашати короткострокові фінансові зобов'язання. Наприклад, коефіцієнт чистого оборотного капіталу дозволяє визначити, чи має компанія достатньо ресурсів для покриття існуючих боргів, що особливо важливо для забезпечення фінансової стабільності. Інші коефіцієнти, такі як поточна та швидка ліквідність, дозволяють нам зрозуміти, як швидко компанія може конвертувати активи в готівку для погашення своїх боргів. Особливе значення має коефіцієнт абсолютної ліквідності, який показує, чи може організація негайно покрити свої короткострокові зобов'язання наявними ліквідними коштами.

Ще однією важливою категорією є показники динаміки та структури грошових потоків. Вони допомагають проаналізувати походження грошей та те, як вони використовуються. Наприклад, грошовий потік від операційної діяльності показує, наскільки добре працює основний бізнес компанії та наскільки стабільно вона генерує дохід. Тим часом, грошовий потік від інвестиційної діяльності показує суму грошей, витрачених на розвиток, придбання активів або інші довгострокові інвестиції. На противагу цьому, грошові потоки від фінансової діяльності відображають рух коштів, пов'язаний із запозиченнями, погашенням боргу або виплатою дивідендів.

Загальні показники, такі як чистий грошовий потік, дозволяють оцінити, чи зростають фінанси компанії протягом певного періоду часу. Якщо надходження грошових коштів перевищує відтік грошових коштів, це свідчить про збільшення грошового потоку, що є позитивним сигналом для бізнесу.

Наприклад, висока ліквідність демонструє здатність компанії швидко реагувати на фінансові виклики, а позитивна динаміка грошових потоків свідчить про стабільне зростання. Вивчення цих аспектів дозволяє фінансовим менеджерам

не лише діагностувати поточну ситуацію, але й приймати важливі стратегічні рішення для забезпечення довгострокової фінансової стабільності та успіху компанії.

Фінансове моделювання як метод управління грошовими потоками з точки зору прогнозування та планування полягає в тому, що цей метод дозволяє кількісно оцінити взаємозв'язок між окремими фінансовими показниками та факторами, що на них впливають. Цей зв'язок виражається через фінансово-математичну модель, яка є математичною інтерпретацією фінансових процесів, максимально наближеною до реальності (у нашому випадку, грошових потоків суб'єкта господарювання в результаті його операційної, інвестиційної та фінансової діяльності), тобто описом елементів, що характеризують структуру та основні закономірності формування грошових потоків, за допомогою математичних символів та прийомів – рівнянь, нерівностей, функцій, таблиць, графіків тощо.

Критерії оцінки ефективності управління грошовими потоками повинні відповідати таким вимогам:

- забезпечувати кількісну характеристику ступеня досягнення основної мети управління грошовими потоками;
- має наукову основу та побудований з урахуванням положень основних концепцій управління грошовими потоками;
- забезпечити порівняння результатів управління грошовими потоками з витратами на впровадження;
- комплексність, тобто врахування впливу зовнішніх і внутрішніх факторів на досягнення цілей управління;
- надає можливість порівняти значення коефіцієнта ефективності управління грошовими потоками компанії з аналогічними показниками компаній галузі.

Ці вимоги визначають низку проблем, які необхідно вирішити, щоб створити ефективні показники для управління грошовими потоками.

Виходячи з вищевикладеного, визначимо критерій оцінки ефективності управління грошовими потоками підприємства як співвідношення між економічною доданою вартістю підприємства за певний період та сумарним від’ємним грошовим потоком:

$$E_{y.g.n} = \frac{EVA}{ВГП} \quad (1.1)$$

,де EVA – додана вартість підприємства;

ВГП – сума від’ємного грошового потоку за період.

EVA розраховується за формулою:

$$EVA = \left(\frac{P}{K_{сер.річ.}} - WACC \right) * K_{сер.річ.} \quad (1.2)$$

,де P – прибуток після оподаткування до виплати процентів;

$K_{сер.річ.}$ – середньорічна вартість капіталу підприємства (власного та позикового);

$WACC$ – середньовиважена вартість фінансових ресурсів.

Враховуючи, що показник EVA використовуватиметься для розрахунків показників грошового потоку підприємства, отримаємо наступну формулу для розрахунку:

$$EVA^1 = \left(\frac{ЧГП - ГП_{вих. \%}}{K_{сер.річ.}} - WACC \right) * K_{сер.річ.} \quad (1.3)$$

,де ЧГП – чистий грошовий потік підприємства;

$ГП_{вих. \%}$ – грошовий потік вихідний на виплату відсотків.

Якщо $EVA > 0$, підприємство заробляє більше, ніж його середньозважена вартість капіталу, відповідно відбувається створення вартості. Якщо $EVA = 0$, підприємство заробляє рівно стільки капіталу, скільки необхідно заплатити його власникам. У випадку, коли $EVA < 0$, підприємство не одержує збільшення вартості капіталу. У цьому випадку спостерігається зменшення раніше створеної вартості.

Таким чином, важливість ефективного управління грошовими потоками для стабільної та успішної роботи компанії незаперечна. Управління грошовими потоками базується на кількох ключових принципах. По-перше, це принцип достовірності інформації, який вимагає повної, чесної та актуальної інформаційної

бази про всі грошові надходження та виплати, що виникають від усіх видів господарської діяльності. Без якісної інформації неможливе ефективне управління.

Другим важливим принципом є збалансованість, яка досягається оптимізацією грошових потоків під час управління. Це означає, що ми повинні прагнути досягти співвідношення доходів і витрат, щоб забезпечити фінансову стійкість бізнесу.

Третій принцип – це ліквідність, реалізація якого передбачає синхронізацію позитивних і негативних грошових потоків за заданий період часу. Підтримка адекватної ліквідності є важливою для того, щоб компанія могла вчасно виконувати свої зобов'язання.

І, нарешті, принцип ефективного управління грошовими потоками передбачає раціональне використання фінансових ресурсів, сприяючи створенню додаткових ресурсів для інвестиційної діяльності та розвитку бізнесу.

Щоб застосувати ці принципи на практиці, компанія організує процес управління грошовими потоками, який включає кілька ключових кроків. В основному це передбачає забезпечення повного та достовірного обліку всіх грошових операцій та формування відповідних звітів. Крім того, необхідно проаналізувати грошові потоки попереднього періоду, щоб визначити тенденції та закономірності. Наступним кроком є оптимізація грошового потоку, яка спрямована на покращення структури грошового потоку та підвищення ефективності використання фінансових ресурсів. Іншим важливим кроком є планування грошових потоків для різних типів операцій, що дозволяє передбачити майбутні доходи та витрати. А завершується цей процес ефективним контролем грошових потоків, що забезпечує своєчасне виявлення та попередження будь-яких відхилень від поставлених планових показників.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «КВАНТ-ЕФІР»

2.1. Аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Квант-Ефір»

ТОВ НВП «КВАНТ-ЕФІР» – підприємство, яке займається механоскладальним виробництвом. Асортимент продукції компанії включає продажі в області телебачення і радіо (підсилювачі імпульсів і передавачі малої, середньої і великої потужності), цифрові теле- і радіопередавачі, антенне і електроживлювальне обладнання і системи, комплексні рішення в області систем відеоспостереження, антени цифрового ефірного телебачення DVB-T2 та інші види радіоелектронного обладнання всіх рівнів.

Науково-технічне підприємство «Квант-Ефір» було засновано в 1992 році групою фахівців у галузі розробки напівпровідникових генераторів з Науково-технічного інституту «Квант».

Одним із перших кроків у діяльності компанії було початок співпраці з виробниками телетрансляційного обладнання Західної Європи, а потім і США. Співпраця з ними допомогла науково-технічному підприємству «Квант-Ефір» вийти на сучасний європейський рівень.

У 2001 році вперше в історії України «Квант-Ефір» розробив цифрову систему передачі та мультиплексування потужністю 1 кВт, яка успішно працює донині. Інноваційна політика компанії, інноваційний підхід, а також значний науково-технічний потенціал співробітників сприяли стрімкій участі компанії в розвитку сучасних технологій. У 2003–2004 роках «Квант-Ефір» розробив перші в країні радіотелевізійні передавачі європейської якості.

Відтоді почався бурхливий розвиток науково-технічного підприємства «Квант-Ефір»: проекти розміщення ряду українських телерадіокомпаній на супутниках та побудова мереж мовлення для таких провідних телекомпаній, як:

«СТБ», «ICTV», «Україна», «ТЕТ», «НТН» та ін. У 2006 році компанія розробила і випустила серію цифрово-аналогових телевізійних передавачів, побудованих на новому поколінні компонентних платформ.

Завдяки високій якості продукції, впровадженню стандартів DVB-T і DVB-T2, участі в міжнародних конференціях і демонстрації своїх досягнень на всесвітньо відомій виставці IBC (Амстердам) науково-технічна компанія «Квант-Ефір» стала відомою на всю Європу.

В даний час виробнича площа науково-технічного підприємства «Квант-Ефір» становить близько 1500 кв. м., де працюють висококваліфіковані фахівці.

Код ЄДРПОУ компанії: 16398080

Повна назва: ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НАУКОВО-ВИРОБНИЧЕ ПІДПРИЄМСТВО "КВАНТ-ЕФІР" (ТОВ НВП "КВАНТ-ЕФІР")

Юридична адреса: 01103, місто КИЇВ, вулиця БОЙЧУКА МИХАЙЛА, будинок 12

Дата реєстрації: 15.04.1997 (27 років 11 місяців)

Статутний капітал: 115 008.00 грн

Види діяльності:

26.30 Виробництво обладнання зв'язку

27.90 Виробництво іншого електричного устаткування

46.52 Оптова торгівля електронним і телекомунікаційним устаткуванням, деталями до нього

46.69 Оптова торгівля іншими машинами й устаткуванням

62.01 Комп'ютерне програмування

62.02 Консультування з питань інформатизації

62.03 Діяльність із керування комп'ютерним устаткуванням

62.09 Інша діяльність у сфері інформаційних технологій і комп'ютерних систем

68.20 Надання в оренду й експлуатацію власного чи орендованого нерухомого майна

72.19 Дослідження й експериментальні розробки у сфері інших природничих і технічних наук

77.39 Надання в оренду інших машин, устаткування та товарів, н.в.і.у.

95.12 Ремонт обладнання зв'язку

Контакти: +38 (044) 531-42-20

Структура компанії та її дочірніх підприємств дозволяє самостійно забезпечити весь виробничий цикл, включаючи впровадження найсучасніших інновацій і технологій для виробництва високоякісного обладнання:

- відділ досліджень і розробок цифрових і аналогових телевізійних і радіопередавачів, антенних фідерів, що складається з висококваліфікованих інженерів;
- відділ проектування систем радіотелевізійної мережі;
- відділ цифрових технологій у телерадіомовленні та телекомунікаціях (проекти у сферах DVB-T/T2, DVB-S/S2, IPTV та ін.);
- механічне складання та монтажне виробництво;
- кімната для зневоднення та тестування;
- сервісний центр.

Кількість працівників зросла у 2023 році на 18%. Компанія розширює своє виробництво та асортимент, що позитивно впливає на діяльність підприємства.

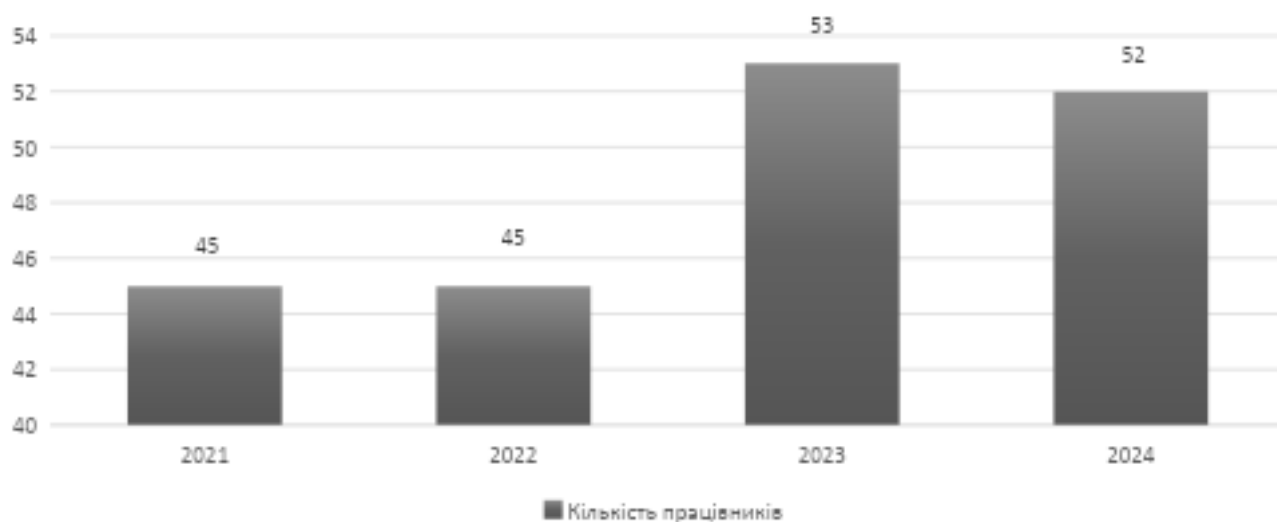

Рисунок 2.1 – Динаміка кількості працівників ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2024 рр. , осіб.

Джерело: створено автором

Наведена таблиця 2.1. відображає картину змін у цій структурі активів за певний період часу, як сторінку фінансової історії компанії, порівнюючи фінансовий стан компанії на початок і кінець звітного періоду.

Таблиця 2.1 – Динаміка структури активів ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2022-2024

Показники	Код рядка	Абсолютні величини, тис. грн.		Частка у загальній величині активів,%		Зміни	
		2022р.	2024р.	2022р.	2024р.	в абсолютних величинах тис.грн	у відносних величинах
Необоротні активи	1095	5512	10475	10%	7%	4 963	-24%
Оборотні активи	1195	51391	132727	90%	93%	81 336	3%
Разом	1300	56903	143202	100%	100%	86 299	0%
Коефіцієнт співвідношення оборотних і необоротних активів		9,32348	12,670	X	X	X	X

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Необоротні активи на початок періоду, становили 11 464 тис. грн, що досягає 12% від загального обсягу активів підприємства. Проте потім відбулося

скорочення їх частки в загальній структурі активів до 7%, а відносне падіння досягло значного рівня -40%. Такий значний спад може свідчити про різноманітні процеси в діяльності компанії, від продажу застарілого обладнання до перегляду інвестиційної стратегії.

Оборотні активи – найбільш ліквідна частина активів компанії – демонструють зовсім іншу динаміку. На початок періоду їх вартість значно перевищувала вартість оборотних активів становила 81865 тис. грн, тобто 88% від загальної суми активів. Протягом цього періоду вони не тільки зберегли своє домінування, але й значно зросли, досягнувши 132 727 тис. грн до кінця періоду. Їх частка в загальній структурі активів зросла до 93%, а абсолютний приріст склав 50 862 тис. грн, що відповідає 6%. Таке збільшення оборотних активів є позитивним сигналом, який вказує на те, що здатність компанії швидко реагувати на поточні потреби та виконувати короткострокові зобов'язання покращується.

Загальні активи компанії за період моніторингу показали позитивний рух і зросли з 93 329 до 143 202 тис. грн, що в абсолютному значенні становить зростання на 49 873 тис. грн. Особливу увагу приділено взаємозв'язку оборотних засобів і основних засобів. На початку періоду цей показник становив 7,14, демонструючи значну перевагу з ліквідними активами. Однак до кінця періоду цей коефіцієнт збільшився до 12,67, показуючи, що позиція поточних активів порівняно з основними активами все більше зміцнювалася.

Аналіз представленої інформації надзвичайно важливий для розуміння фінансової ситуації компанії. Збільшення коефіцієнта поточних активів свідчить про покращену ліквідність і здатність швидко реагувати на зміни ринку. Зменшення основних фондів може бути результатом оптимізації виробничих потужностей або переорієнтації діяльності. Зростання загальних активів свідчить про розширення діяльності компанії.

Крім того, вивчаючи структуру активів, можна оцінити ефективність управління капіталом компанії, виявити потенційні ризики та можливості для підвищення фінансової стабільності. Порівняння отриманих даних з аналогічними показниками інших компаній галузі або із середніми по галузі дозволяє глибше

зрозуміти конкурентоспроможність та ефективність управління активами досліджуваної компанії. У таблиці 2.2. наведено фінансові результати компанії за трирічний період 2022-2024 рр. та наведено основні фінансові показники доходів, витрат і прибутку компанії.

Таблиця 2.2 – Динаміка фінансових показників компанії ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2022-2024, тис. грн.

Показники	Роки			Відхилення 2024 р. до - 2022 рр.	
	2022	2023	2024	+,-	%
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	20 474	125 661	122 828	102 354	500
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	15 269	71 025	65 217	49 948	327
Валовий: прибуток (збиток)	5 205	54 636	57 611	52 406	1007
Інші операційні доходи	1 751	1 801	1 252	-499	-28
Адміністративні витрати	7 186	10 722	13 960	6 774	0
Витрати на збут	720	1 121	1 231	511	0
Інші операційні витрати	1 751	1 801	1 252	-499	0
Фінансовий результат від операційної діяльності: прибуток (збиток)	6 956	56 437	58 863	51 907	746
Інші фінансові доходи	13	1 200	4 096	4 083	31408
Інші доходи	1 725	1 269	5 218	3 493	202
Інші витрати	461	562	4 438	3 977	863
Фінансовий результат до оподаткування: прибуток (збиток)	4	45 988	51 139	51 135	-
Чистий фінансовий результат: прибуток (збиток)	1	37 708	41 807	41 806	4180600

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Спостерігається ріст чистого доходу від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг). У 2022 році ця цифра еквівалентна 20 474 тис. грн, а до 2023 року зросте до 125 661 тис. грн. У 2024 році чистий прибуток знизився, але залишився високим – 122 828 тис. грн. Порівняно з 2022 роком приріст у 2024 році становить 102 354

тис. грн, що еквівалентно 500%. Собівартість реалізованої продукції також суттєво зросла: з 15 269 тис. грн у 2022 році до 71 025 тис. грн у 2023 році та 65 217 тис. грн у 2024 році. Різниця у 2024 році порівняно з 2022 роком становить 49 948 тис. грн, що еквівалентно 327%. Валовий прибуток, який розраховується як різниця між чистим обсягом продажів і собівартістю реалізованої продукції, швидко зростає. З 5 205 тис. грн у 2022 році він зростає до 54 636 тис. грн у 2023 році та 57 611 тис. грн у 2024 році. Вражаючий приріст у 52 406 тис. грн, що еквівалентно 1 007%, свідчить про значне покращення продуктивності основного бізнесу компанії. Операційні витрати підприємства включають адміністративні та інші операційні витрати. Адміністративні витрати зросли за період: з 7 186 тис. грн у 2022 році до 10 722 тис. грн у 2023 році та до 13 960 тис. грн у 2024 році. Інші операційні доходи та операційні витрати мають однакові значення у 2022 та 2023 роках (1 751 тис. грн).. Витрати на збут зросли, хоча й скромніше: з 720 тис. грн у 2022 році до 1121 у 2023 році та до 1231 у 2024 році. Відхилення у 2024 році порівняно з 2022 роком склало 511 тис. грн.

Фінансові результати від поточної діяльності, визначені з урахуванням операційних доходів і витрат, показали значне покращення. З прибутку в 6 956 тис. грн у 2022 році компанія збільшила прибуток до 56 437 тис. грн у 2023 році та до 58 863 тис. грн у 2024 році. Порівняно з 2022 роком збільшення становить 51 907 тис. грн, що еквівалентно 746%. Що стосується фінансових доходів і витрат, то ми бачимо, що дохід від акціонерних інвестицій не генерується протягом усього періоду. Інші фінансові доходи різко зросли: з 13 тис. грн у 2022 році до 1200 тис. грн у 2023 році та до 4096 тис. грн у 2024 році. Відхилення у 2024 році порівняно з 2022 роком становить 4083 тис. грн, що відповідає 31408%. Інші доходи також зросли: з 1725 тис. грн у 2022 році до 1269 тис. грн у 2023 році та до 5218 тис. грн у 2024 році, з різницею в 3493 тис. грн або 202%. Немає фінансових витрат або збитків від інвестування в капітал за весь період. Інші витрати зросли з 461 тис. грн у 2022 році до 562 тис. грн у 2023 році та до 4438 тис. грн у 2024 році, змінившись на 3977 тис. грн або 863%.

Чисті фінансові результати показують зростання. З прибутку 1 тис. грн у 2022 році компанія збільшилася до прибутку 37 708 тис. грн у 2023 році та прибутку 41 807 тис. грн у 2024 році. Відхилення у 2024 році порівняно з 2022 роком становить 41 806 тис. грн. Такий величезний приріст чистого прибутку свідчить про значні позитивні зміни у фінансових показниках компанії.

Загалом, можна побачити, що фінансові показники компанії значно покращилися в період 2023-2024 років порівняно з 2022 роком. Спостерігається значне зростання продажів, валового прибутку та чистого прибутку, хоча це супроводжується збільшенням деяких видів витрат. Особливо вражаючим було зростання фінансових надходжень і кінцевого чистого прибутку. Проте на такі результати впливає повномасштабне вторгнення.

2.2. Аналіз обсягів, структури та динаміки грошових потоків підприємства

Аналіз руху грошових коштів є невід’ємною частиною під час ефективного управління грошовими потоками. Таким чином, проаналізуємо діяльність компанії за 2021-2023 рр.

Таблиця 2.3 – Динаміка руху грошових надходжень компанії ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн.

Показники	2021 рік	%	2022 рік	%	2023 рік	%
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	68571	93	31760	94	148927	98
Надходження від повернення авансів	171	0	120	0	89	0
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	55	0	13	0	1200	1
Надходження від операційної оренди	4956	7	2067	6	2236	1
Всього надходжень	73753		33960		152452	

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Таким чином, основна діяльність, пов'язана з продажами, є важливим джерелом доходу для компанії, і її вплив на загальний дохід зростає. Значні падіння продажів у 2022 році з наступним швидким відновленням і зростанням у 2023 році вказують на зміни – повномасштабне вторгнення, що вплинули на компанію. Зростання процентних ставок за залишками на рахунках у 2023 році є новою позитивною тенденцією.

Найбільшими статтями витрат за весь період є оплата товарів, будівельних робіт та послуг, хоча їх питома вага в загальних витратах різна. У 2021 році на цю категорію припадало 65% загальних витрат (37 844 тис. грн), у 2022 році вона знизилася до 53% (23 640 тис. грн), а в 2023 році знову зросла до 59% (68 510 тис. грн).

Найбільше зросли витрати на сплату податкових зобов'язань. У 2021 році ця позиція становить 8% (4546 тис. грн), у 2022 році вона зростає до 10% (4504 тис. грн), а в 2023 році досягає 18% (21147 тис. грн). Таке значне збільшення пов'язане зі погашенням накопичених податкових зобов'язань.

Таблиця 2.4 – Динаміка руху грошових витрат компанії ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн.

Показники	2021	%	2022	%	2023	%
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	37844	65	23640	53	68510	59
Праці	12525	21	12946	29	20730	18
Відрахувань на соціальні заходи	3383	6	3509	8	5496	5
Зобов'язань з податків і зборів	4546	8	4504	10	21147	18
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	70	0	66	0	89	0
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	453	1	0	0	0	0
Витрачання на оплату повернення авансів	3	0,01	0	0	0	0
Всього надходжень	58298		44599		115883	

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Таким чином, структура виплат коштів підприємства у 2021-2023 роках характеризується домінуванням витрат на оплату товарів, робіт і послуг, значною часткою витрат на оплату праці та соціально-побутових заходів та значним збільшенням розміру податкових зобов'язань у 2023 році. Розуміння цієї динаміки є необхідним для оцінки ефективності управління грошовими потоками та прогнозування їх використання. Для більш детального аналізу необхідно порівняти ці витрати з доходами компанії та розглянути причини змін у кожній статті витрат.

Протягом усього звітного періоду чистий потік грошових коштів від фінансової діяльності був від'ємним. Збільшення відтоку грошових коштів у 2023 році може сигналізувати про збільшення боргових платежів або інших значних фінансових витрат.

Таблиця 2.5 – Динаміка грошових потоків компанії ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-5610	-5329	-15427
Чистий рух коштів від операційної діяльності	15 452	-10 639	36 569
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	0	0	0
Чистий рух грошових коштів за звітний період	9842	-15968	21142
Залишок коштів на початок року	11938	21466	6722
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	-314	1224	458
Залишок коштів на кінець року	21466	6722	28322

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Аналізуючи грошові потоки компанії за період 2021-2023 років, ми бачимо волатильність чистих грошових потоків протягом звітного періоду. Позитивний чистий рух у 2021 та 2023 роках контрастує зі значним відтоком у 2022 році. Водночас фінансова діяльність у цей період призвела до відтоку. Залишки грошових коштів на кінець року значно коливаються, відображаючи коливання грошових потоків і вплив обмінних курсів. Вхідні та вихідні потоки від

інвестиційної діяльності у підприємства відсутні, проте вхідними потоками від фінансової діяльності є: банківські кредити, фінансування від інших кредиторів, надходження коштів через використання лізингових договорів, надходження коштів від випуску акцій, емісія облігацій, внески засновників, повернення позик. Вихідними потоками від фінансової діяльності є: погашення боргу, сплата відсотків, виплати за договорами лізингу, дивіденди, викуп власних акцій, погашення емітованих облігацій, сплата купонних доходів, комісії та витрати на випуск цінних паперів, витрати на оформлення фінансування (банківські послуги, гарантії тощо).

Управління грошовими потоками є важливою частиною фінансового менеджменту компанії, особливо в умовах постійно мінливих ринкових умов. Для визначення чистого грошового потоку від операційної діяльності ТОВ НПП «Квант-Ефір» використовує прямий метод. Прямий метод базується на аналізі фактичних надходжень та відтоків грошових коштів, пов'язаних з реалізацією продукції, оплатою товарів, податками та іншими витратами.

Аналіз руху грошових коштів показує, що основним джерелом доходу компанії є дохід від операційної діяльності – реалізації продукції, що пояснює збільшення частки від загального доходу з 93% у 2021 році до 98% у 2023 році. Іншими вхідними грошовими потоками є надходження від операційної оренди та процентні доходи від залишків на рахунках. Водночас, структура відтоку грошових коштів демонструє домінування витрат на оплату товарів, робіт та послуг, досягнувши 59% у 2023 році.

Також варто відзначити зростання податкових витрат, яке досягло 18% у 2023 році порівняно з 8% у 2021 році. Це коливання може бути пов'язане з погашенням боргу. Чистий грошовий потік від фінансової діяльності залишався негативним протягом звітного періоду, що відображає збільшення витрат на фінансування. Аналізуючи грошовий потік від інвестиційної діяльності, можна зробити висновок, що це пасивна діяльність, оскільки в цьому сегменті не фіксується жодних значних витрат чи доходів. Динаміка чистих грошових потоків демонструє нестабільність: після позитивного результату у 2021 році (+9 842 тис.

грн.), спостерігається значний відтік у 2022 році (-15 968 тис. грн.) та знову зростання у 2023 році (+21 142 тис. грн.).

Ці тенденції показують залежність фінансового становища компанії від зовнішніх факторів, таких як економічні умови та зміни оподаткування. Загальний залишок грошових коштів на кінець періоду значно збільшився, що відображає ефективну діяльність бізнесу в майбутньому у 2023 році. Систематичний аналіз грошових потоків допомагає компанії приймати обґрунтовані управлінські рішення та планувати фінансові стратегії на майбутнє.

2.3. Оцінка ефективності управління грошовими потоками

Оцінка якості грошового потоку підприємства на основі співвідношень чистих грошових потоків у розрізі видів діяльності показує, що підприємство у 2021 та 2023 році здійснює інвестиції за рахунок коштів, отриманих від операційної діяльності.

Таблиця 2.6 – Обсяги грошових потоків компанії ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Чистий рух коштів від операційної діяльності	15452	-10639	36569
Чистий рух коштів від інвестиційної діяльності	0	0	0
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	-5610	-5329	-15427
Чистий грошовий потік у цілому	9842	-15968	21142

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

У 2021 році діяльність компанії виявилася результативною, зафіксувавши чистий рух коштів у розмірі 15,452 тис. грн. Проте, 2022 рік приніс суттєві виклики у вигляді військового стану, міграції працівників та частковою мобілізацією: від операційної діяльності спостерігався відтік коштів у розмірі -10,639 тис. грн, що вказує на серйозні труднощі у функціонуванні. Позитивним аспектом стало

покращення у 2023 році, де було досягнуто показника 36,569 тис. грн, демонструючи відновлення стабільності.

Протягом розглянутого періоду інвестиційна діяльність була відсутня, що вказує на обмежені фінансові можливості. Стосовно фінансової діяльності, у 2021 році спостерігався відтік коштів (-5,610 тис. грн), який тривав і у 2022 році (-5,329 тис. грн), що характеризує послідовну політику управління зобов'язаннями.

Підсумовуючи, загальний рух коштів у 2021 році був позитивним (9,842 тис. грн), але у 2022 році став негативним (-15,968 тис. грн), що є сигналом глибинних фінансових проблем, пов'язаних з операційною діяльністю. 2023 рік продемонстрував покращення, завершившись позитивним показником у 21,142 тис. грн, що свідчить про більш ефективне управління. Компанії слід зосередитися на активізації інвестицій, оптимізації операційної діяльності та ретельному контролю за фінансовими зобов'язаннями для забезпечення сталого розвитку.

Таблиця 2.7 – Показники ліквідності чистого грошового потоку підприємства ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Коефіцієнт ліквідності грошового потоку	1,10	1,09	1,13
Коефіцієнт відношення грошових надходжень до чистого грошового потоку	6,53	-3,05	6,19
Коефіцієнт інкасації дебіторської заборгованості	47,09	9,78	9,24
Коефіцієнт покриття кредиторської заборгованості надходженням коштів	79,58	386,54	15,70
Коефіцієнт поповнення грошових коштів	2,99	7,25	4,62
Коефіцієнт обертання оборотних активів на основі грошових надходжень	2,31	1,33	2,52

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Показники ліквідності чистих грошових потоків ТОВ НВП «Квант-Ефір» за період 2021-2023 років дозволяють детально проаналізувати фінансову стійкість та ефективність управління грошовими потоками компанії.

Значення індексу ліквідності грошового потоку залишалось стабільно вище 1 протягом усього аналізованого періоду (1,10 у 2021 році, 1,09 у 2022 році, 1,13 у 2023 році). Це показує здатність компанії покривати свої поточні фінансові зобов'язання. Незначне зниження у 2022 році можна пояснити зовнішніми

факторами, такими як економічна криза та обмеження через воєнний стан, але індекс не впав до серйозного рівня.

При цьому рух надходжень грошових коштів, що пов'язані з чистими грошовими потоками демонструє значні коливання: у 2021 році він становив 6,53, тоді як у 2022 році він знизився до -3,05, а у 2023 році повернувся до 6,19. Різке зниження у 2022 році відображає значний розрив між доходами та витратами, зумовлений економічними труднощами, включаючи перебої в ланцюжку поставок та зниження ліквідності клієнтів. Відновлення у 2023 році відображає покращення фінансових показників та адаптацію до ринкових умов.

Коефіцієнт стягнення дебіторської заборгованості демонструє негативну тенденцію: він знизився з 47,09 у 2021 році до 9,24 у 2023 році. Таке зниження свідчить про зниження рівня стягнення дебіторської заборгованості, що може бути ознакою труднощів з отриманням платежів від партнерів.

Коефіцієнт заборгованості відносно коефіцієнта покриття кредитів досягає пікового значення у 2022 році (386,54) вказує на значне накопичення боргу, можливо, вимушений захід через низький дохід. У 2023 році коефіцієнт знизиться до 15,70, що може сигналізувати про початок стабілізації фінансової ситуації.

Ставка додаткової ліквідності зростає до 7,25 у 2022 році, але знижується до 4,62 у 2023 році та все ще вищий, ніж у 2021 році (2,99). Це свідчить про посилення зусиль щодо залучення додаткових ресурсів, включаючи інвестиції чи кредитування, але спад у 2023 році свідчить про зменшення потреби в додатковому капіталі через покращення операційних показників.

Коефіцієнт оборотності поточних активів на основі надходження грошових коштів демонструє відновлення після зниження у 2022 році (1,33) до 2,52 у 2023 році, перевищуючи значення 2021 року (2,31). Це свідчить про підвищення ефективності використання поточних активів для генерування грошового потоку.

Аналіз коефіцієнтів ліквідності підтверджує, що компанія зіткнулась зі значними труднощами у 2022 році через зовнішні фактори. Однак, у 2023 році показники свідчать про те, що фінансова ситуація поступово відновилась. Найбільшим викликом залишається ефективне управління дебіторською та

кредиторською заборгованістю. Покращення показників коефіцієнта оборотності капіталу та ліквідності грошових потоків у 2023 році свідчить про зростаючу стабільність компанії та її здатність адаптуватися до складних умов.

Коефіцієнт ліквідності грошового потоку демонструє стабільних позитивних значень, що говорить про те, що компанія вживає заходів для додаткового залучення інвестиційних ресурсів. Коефіцієнт відношення грошових надходжень до чистого грошового потоку у 2022 році різко просідає через зовнішні обставини. Загалом показники мають позитивну динаміку.

Аналіз показників ефективності використання грошових за методикою за EVA вказує, що у період 2021-2023 років $EVA < 0$ (табл. 2.8) дозволяє стверджувати, що підприємство не одержує збільшення вартості капіталу, тобто спостерігається зменшення раніше створеної вартості.

Таблиця 2.8 – Показники ефективності грошових потоків підприємства ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн

Показник	2021 рік	2022 рік	2023 рік
EVA	-11804291,64	-12506276,55	-44094080,65

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Аналіз показників ефективності руху грошових коштів НПП «Квант-Ефір» за період 2021-2023 років дозволяє оцінити як сильні сторони фінансового менеджменту, так і виклики, що стоять перед компанією в нестабільних економічних умовах.

Таблиця 2.9 – Показники ефективності грошових потоків підприємства ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2021-2023, тис. грн

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік
Коефіцієнт притоку грошових коштів	0,17	-0,36	0,18
Коефіцієнт ефективності грошових потоків	1,00	1,00	1,00
Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості чистим грошовим потоком	7,22	-3,21	1,49
Коефіцієнт чистого поповнення грошових коштів	0,46	-2,38	0,75
Коефіцієнт ефективності використання оборотних активів на основі чистого грошового потоку	0,35	-0,44	0,41

Джерело: створено автором на основі фінансової звітності.

Коефіцієнт грошового потоку визначає, наскільки успішно компанія генерує грошовий потік. Від'ємне значення за 2022 рік свідчить про те, що витрати компанії перевищили доходи. Коефіцієнт ефективності грошових потоків залишається постійним протягом усього періоду дослідження, що вказує на стабільне та ефективне управління грошовими потоками з точки зору продуктивності.

Коефіцієнт ефективності руху грошових коштів залишався на рівні 1,00 протягом усіх трьох років, що свідчить про ефективне управління грошовими потоками з точки зору балансування витрат і доходів. Це позитивний сигнал, оскільки він демонструє стабільність та дисципліну у фінансовій політиці.

Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості за рахунок чистого грошового потоку показує здатність компанії оплачувати свою дебіторську заборгованість за рахунок чистого грошового потоку. Від'ємне значення у 2022 році означає, що чистого грошового потоку недостатньо для покриття дебіторської заборгованості.

Коефіцієнт чистого поповнення грошових коштів коливається від 0,46 у 2021 році до від'ємного рівня (-2,38) у 2022 році, а потім відновлюється до 0,75 у 2023 році. Від'ємне значення у 2022 році свідчить про те, що компанія не лише не змогла залучити капітал, а й мала дефіцит. Позитивні зрушення у 2023 році свідчать про стабілізацію ситуації.

Коефіцієнт ефективності поточних активів на основі чистого грошового потоку у 2021 році становив 0,35, що свідчить про середню ефективність використання оборотних активів. У 2022 році коефіцієнт падає до -0,44, що свідчить про серйозні труднощі з генеруванням чистого грошового потоку. У 2023 році цей індекс відновився до 0,41, що є позитивним сигналом покращення управління поточними активами.

Показники за 2021 рік свідчать про стабільний фінансовий стан компанії із середньою ефективністю управління. У 2022 році значення більшості коефіцієнтів знизилося через зовнішні фактори, такі як війна та економічна криза. Від'ємні значення кожного індексу вказують на перевищення витрат доходами та труднощі

в управлінні дебіторською заборгованістю. У 2023 році відбудеться покращення в результаті адаптації до змін та стабілізації бізнес-операцій компанії. Однак необхідно посилити управління дебіторською заборгованістю та ефективність використання оборотних активів.

Таким чином, аналіз вищенаведених показників свідчить про нестабільність динаміки грошових потоків компанії в період 2021-2023 років. 2022 рік є особливо помітним, оскільки більшість показників є негативними, що може сигналізувати про фінансові проблеми внаслідок повномасштабного вторгнення.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ТА МЕХАНІЗМИ ОПТИМІЗАЦІЇ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ТОВ «КВАНТ-ЕФІР»

3.1. Використання сучасних фінансових інструментів управлінні грошовими потоками

Ефективне управління грошовими коштами є дуже важливою частиною прийняття стратегічних рішень. Оскільки грошовий потік важливий для кожного бізнесу, підприємства повинні переконатися, що вони мають достатньо грошей для покриття поточних операційних витрат, зарплат співробітників і інвестування в можливості розширення. Прогнозування грошових потоків підприємства і регулярний моніторинг їх ліквідних активів допомагає їм приймати обґрунтовані рішення про те, коли інвестувати, вимагати кращих умов від постачальників і шукати зовнішнє фінансування, якщо це необхідно. Бюджетування капітальних витрат є важливою складовою прийняття стратегічних фінансових рішень на малих і середніх підприємствах. Щоб визначити потенційну віддачу від інвестицій, підприємства повинні ретельно оцінити інвестиційні можливості, такі як будівництво нових об'єктів, впровадження нових продуктів або придбання нових технологій. Завдяки комплексному фінансовому аналізу, який враховує такі змінні, як ринкові умови, конкуренція та ризики, підприємства можуть приймати обґрунтовані рішення щодо того, які проекти розпочати та як найкраще використати свої обмежені ресурси. Приймаючи стратегічні фінансові рішення, також необхідно враховувати свої варіанти фінансування.

Вони включають банківські позики, венчурний капітал та емісію акцій. Щоб знайти оптимальне джерело фінансування для своїх довгострокових потреб, підприємство зважує плюси і мінуси кожного джерела. Вони можуть оптимізувати структуру свого капіталу та забезпечити фінансову гнучкість, щоб скористатися

можливостями зростання та подолати економічні спади, ретельно керуючи своїм борговим та власним капіталом. Прийняття правильних фінансових рішень має вирішальне значення для довгострокового успіху та прибутковості підприємств. Компанії можуть підготуватися до довгострокового зростання та прибутковості, добре керуючи грошовими потоками, оцінюючи інвестиційні перспективи та вибираючи найкращі варіанти фінансування. Підприємства можуть ефективно реагувати на вимоги бізнес-середовища та досягати своїх стратегічних цілей шляхом прийняття стратегічних економічних рішень.

Інноваційне управління витратами змінює підхід організацій до витрат, підвищуючи ефективність і прибутковість. Просунуті компанії використовують стратегії оптимізації витрат і розподілу ресурсів. Бюджетування з нульовими витратами вимагає ідентифікації всіх витрат для кожного нового періоду, допомагаючи менеджерам визначати пріоритети витрат, які приносять найбільшу цінність. Принципи управління ощадливим виробництвом доповнюють його, зосереджуючись на зменшенні відходів і підвищенні ефективності. Такі методи, як відображення потоку створення вартості та безперервне вдосконалення, допомагають визначити види діяльності, які не створюють доданої вартості, які можна усунути або покращити, що призведе до операційної оптимізації та зниження витрат. Компанії, які використовують методи ощадливого виробництва, часто досягають значної економії та підвищення продуктивності.

Технології відіграють важливу роль в управлінні витратами. Інструменти автоматизації та штучного інтелекту допомагають зменшити операційні витрати, автоматизуючи повторювані завдання та покращуючи процес прийняття рішень. Наприклад, роботизована автоматизація процесів може виконувати рутинні фінансові завдання, такі як керування рахунками-фактурами, знижуючи рівень помилок і звільняючи персонал для стратегічної діяльності. Аналітика на основі штучного інтелекту дає змогу зрозуміти моделі витрат і визначити області для оптимізації.

Розширене бюджетування надає організаціям стратегічний інструмент для узгодження фінансових ресурсів із цілями. Безперервне прогнозування стало

динамічною альтернативою фіксованим річним бюджетам, дозволяючи компаніям часто оновлювати прогнози та швидко змінювати їх відповідно до тенденцій чи проблем. Інтеграція бюджетування з прогнозною аналітикою підвищить його ефективність. Використовуючи статистику на основі даних, компанії можуть прогнозувати майбутні результати з більшою точністю. Прогностична аналітика використовує історичні дані та статистичні алгоритми, щоб передбачати тенденції та допомагати організаціям стратегічно розподіляти ресурси. Наприклад, роздрібна компанія може використовувати моделі прогнозування для прогнозування сезонних коливань попиту, оптимізації запасів і зниження витрат. Моделювання сценаріїв дозволяє компаніям досліджувати різні фінансові сценарії та їхній потенційний вплив.

Моделюючи різні ринкові умови або стратегічні ініціативи, організації можуть оцінити віддачу та ризики, пов'язані з кожним сценарієм. Такий підхід гарантує, що бюджетування є не лише фінансовою справою, а й стратегічною справою, яка сприяє прийняттю обґрунтованих рішень і розподілу ресурсів.

Одним з найважливіших кроків є впровадження прогнозної аналітики та машинного навчання для прогнозування грошових потоків. Це не лише допомагає уникнути раптових проблем з ліквідністю, але й вигідно інвестує вільні кошти, зменшуючи потребу в дорогих короткострокових позиках. Цей метод може зменшити обсяг невикористаних коштів на рахунку на 10–15%, що дозволить здійснювати інвестування з прибутком 3–5% на рік, а також знизити витрати на позики на 20–30% завдяки кращому плануванню.

Водночас, автоматизація управління клієнтами та постачальниками за допомогою роботизованої автоматизації процесів є справжньою революцією. Програмні роботи можуть виконувати рутинні завдання, такі як виставлення рахунків, відстеження платежів та надсилання нагадувань кредиторам. Середній час стягнення платежів може скоротиться на 5–7 днів, а адміністративні витрати на обробку рахунків-фактур знизяться на 15–20%.

Переміщення на хмарну систему планування ресурсів підприємства (ERP) з інтегрованими модулями управління грошовими потоками створює єдиний та

зрозумілий простір для всіх фінансових транзакцій. Замість окремих електронних таблиць та програм, ви отримуєте повний огляд своїх доходів, витрат, банківських операцій та інвестицій у режимі реального часу. Це підвищує точність даних, що дозволяє швидше виявляти проблеми, краще розподіляти ресурси та швидше приймати рішення. Впровадження ERP-системи може підвищити операційну ефективність на 10%, опосередковано покращуючи грошовий потік за рахунок зниження витрат та швидшого реагування на зміни.

Ще один ефективний інструмент – гнучке ціноутворення. Це програмне забезпечення дозволяє компаніям пропонувати постачальникам гнучкі знижки за своєчасну оплату рахунків. Така система вигідна для обох сторін: компанія отримує знижку, а постачальник – швидкий доступ до коштів. Цей метод допомагає знизити операційні витрати та отримати більше доходу, якщо компанія пропонує такі знижки своїм клієнтам. Очікується щорічне зниження витрат на 1-2% для обсягів закупівель із застосуванням гнучкої системи дисконтування завдяки ефективному використанню наявних капітальних ресурсів.

Зрештою, впроваджуючи концепцію «циклу конверсії грошових коштів» як ключового показника ефективності, ви можете отримати розуміння та оптимізувати час, необхідний для перетворення інвестицій у запаси та дебіторську заборгованість у грошові надходження. Постійний моніторинг цього коефіцієнта, включаючи аналіз терміну придатності запасів, періоду стягнення дебіторської заборгованості та заборгованості перед кредиторами, є надзвичайно важливим. Скорочення циклу конвертації готівки означає, що компанія швидше конвертує свої активи в готівку, покращуючи ліквідність та зменшуючи потребу в зовнішньому фінансуванні. Вважається, що скорочення періоду ССС з 5–10 днів може вивільнити значну кількість обігового капіталу, що дозволить інвестувати в розвиток або зменшити фінансове навантаження.

Ці інноваційні підходи, у поєднанні з комплексним фінансовим аналізом та постійним моніторингом, дозволяють компаніям не лише відповідати викликам бізнес-середовища, але й проактивно формувати свої фінансові стратегії з метою досягнення довгострокового зростання та прибутковості.

Управління грошовими потоками відіграє життєво важливу роль у фінансовому здоров'ї та стабільності будь-якого бізнесу. Інноваційні фінансові рішення та інструменти можуть значно покращити те, як компанії керують грошовими потоками.

3.2. Рекомендації щодо вдосконалення політики управління грошовими потоками на прикладі ТОВ «Квант-Ефір»

Ефективне управління грошовими потоками є ключовим фактором забезпечення фінансової стабільності компанії та її здатності адаптуватися до змін у її внутрішньому та зовнішньому середовищі.

Аналіз динаміки грошових потоків компанії за останні роки показує нерівномірний дохід, значні коливання чистого грошового потоку та проблеми з конвертацією готівки. У 2022 році негативні грошові потоки зберігаються, тоді як у 2023 році ситуація покращується, але все ще існують структурні проблеми, які потребують вирішення.

Одним з ключових аспектів ефективного управління грошовими потоками є швидке та реалістичне прогнозування майбутніх доходів і витрат. У сучасних умовах, коли зовнішнє середовище змінюється досить динамічно, статичне (традиційне) річне планування втрачає свій сенс. Тому для задоволення потреб ТОВ «Квант-Ефір» було обрано метод ковзного прогнозування як більш гнучкий та адаптивний інструмент фінансового прогнозування.

Ковзне прогнозування – це метод фінансового планування, за якого прогноз регулярно оновлюється, наприклад, щомісяця або щокварталу, на основі фактичних результатів. На відміну від класичного бюджету, який фіксується на початку року та залишається незмінним протягом усього періоду, поступове прогнозування дозволяє керівництву швидко реагувати на відхилення, коригуючи

фінансові очікування за останній період. Застосувавши метод Rolling Forecast, спрогнозуємо надходження у 1 та 2 кварталі 2025 року.

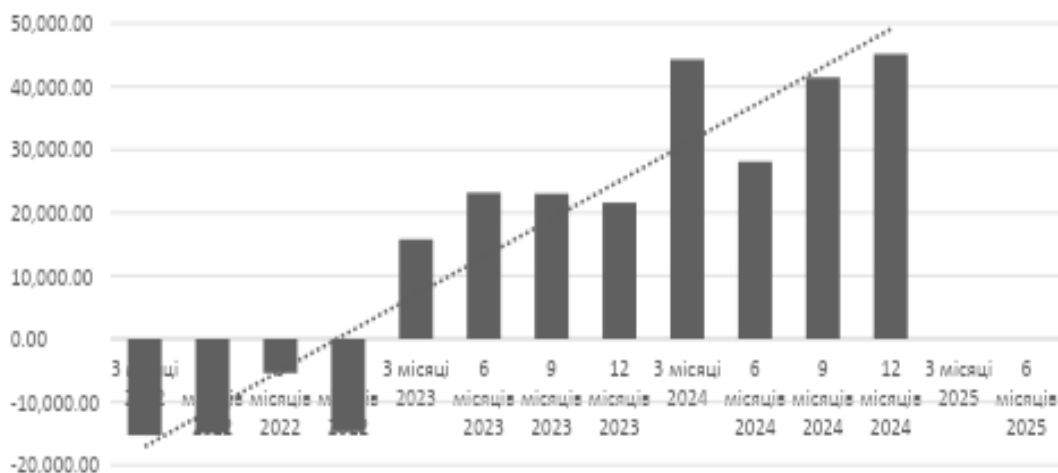

Рисунок 3.1 –Динаміка грошових потоків ТОВ НВП «Квант-Ефір» за 2022-2025 роки.

Джерело: створено автором.

Коефіцієнт детермінації $R^2 = 0.945$, що свідчить про високий рівень апроксимації – модель дуже добре пояснює варіацію у прогнозованих грошових коштах. Аналіз динаміки грошових потоків за період 2022-2024 років показує нерівномірну прибутковість, включаючи негативні значення у 2022 році (наприклад, -15 278 тис. грн у першому кварталі), часткову стабілізацію у 2023 році (зростання до 21 600 тис. грн у четвертому кварталі) та подальше зростання у 2024 році (до 45 136 тис. грн). Метод Rolling Forecast дозволив здійснити оновлений прогноз на перше півріччя 2025 року, відповідно до якого очікуються стабільно високі надходження - 43 311 тис. грн у першому кварталі та 45 136 тис. грн у другому. Така позитивна динаміка є результатом адаптивного підходу до планування, який дозволяє коригувати фінансові очікування на основі фактичних результатів бізнесу та змін на ринку.

Зростання частки оборотних активів (до 93% у 2024 р.) потребує ефективного управління їх компонентами для вивільнення грошових коштів.

Коефіцієнт покриття дебіторської заборгованості був негативним у 2022 р., а коефіцієнт інкасації значно знизився. Тому варто запровадити знижки за дострокову оплату (наприклад, 2% за оплату протягом 10 днів замість стандартних 30). Впровадити більш жорстку кредитну політику та процедури стягнення простроченої заборгованості.

Середньомісячні грошові надходження від реалізації у 2023 р. становили 148 927 / 12 \approx 12 410 тис. грн. Якщо 30% клієнтів (обсяг \approx 3 723 тис. грн/міс) скористаються знижкою 2% і оплатять на 20 днів раніше, то:

Знижка становитиме: $3\,723 * 2\% = 74.5$ тис. грн/міс.

Прискорення надходжень: 3 723 тис. грн надійдуть на 20 днів раніше, що покращить ліквідність.

Головна перевага криється в пришвидшенні надходження грошей. Це миттєво покращує ліквідність бізнесу, дозволяючи йому вчасно виконувати свої обов'язки (виплачувати заробітну плату, розраховуватись з постачальниками, погашати короткострокові борги), не вдаючись до дорогих короткострокових позик. До того ж, стабільний та передбачуваний грошовий потік є ключовим індикатором фінансової стабільності компанії. Поліпшення ліквідності та скорочення простроченої заборгованості позитивно впливає на кредитний рейтинг підприємства, що може забезпечити доступ до більш вигідних умов фінансування у майбутньому.

Застосування знижок за дострокову оплату та посилення кредитної політики є важливими кроками для оптимізації грошового потоку компанії. Зокрема, ці заходи дозволяють краще синхронізувати доходи та витрати, зменшуючи розрив ліквідності. Коли клієнти сплачують свої рахунки на 20 днів раніше, це призводить до стабільнішого грошового потоку та дозволяє вам вчасно погашати короткострокові борги.

Таке прискорення зростання додатного руху грошових потоків зменшує потребу у використанні зовнішнього фінансування, особливо позик або овердрафтів, тим самим знижуючи витрати на фінансування. Водночас, своєчасна оплата від клієнтів дозволяє зменшити обсяг дебіторської заборгованості, яка є

менш ліквідним активом. Виплачену суму можна використовувати для інших потреб, таких як інвестування або покупки. Крім того, ці заходи сприяють покращенню коефіцієнта збору та покриття дебіторської заборгованості чистим грошовим потоком, що позитивно впливає на фінансові показники компанії.

Завдяки жорсткішій кредитній політиці зменшується ризик накопичення простроченої заборгованості, тим самим мінімізуючи також фінансові ризики. Це особливо важливо в умовах нестабільного ринку, коли швидке отримання грошей може мати вирішальне значення для стабільності компанії.

Для забезпечення фінансової стабільності та загальної операційної ефективності слід вжити низку заходів щодо збалансування грошових потоків. Це включає управління коефіцієнтами доходів та витрат, а також покращення планування та створення резервів.

Таблиця 3.1 – Пропозиції щодо збалансування грошових потоків

Пропозиція	Очікуваний ефект
Скорочення термінів оплати через знижки за передоплату, впровадження факторингу	Прискорення надходжень коштів
Перегляд умов з постачальниками на предмет відтермінування оплати	Зменшення тиску на грошові кошти
Впровадження системи регулярного прогнозування грошових потоків	Завчасне виявлення дефіцитів і профіцитів
Врахування сезонних коливань у плануванні надходжень і витрат	Більш рівномірний розподіл фінансових навантажень
Формування резерву грошових коштів	Страхування від непередбачених витрат
Диверсифікація клієнтської бази	Зниження залежності від окремих покупців
Розширення асортименту продукції або послуг	Приріст виручки
Впровадження онлайн-продажів	Розширення ринку збуту

Джерело: створено автором.

Запропоновані зміни не лише оптимізують грошовий потік, але й підвищують фінансову стабільність компанії. Завдяки кращому управлінню поточними активами компанія менше залежить від зовнішніх факторів і може ефективніше реагувати на ринкові виклики.

Витрати на товари (роботи, послуги) у 2023 р. склали 68 510 тис. грн. Якщо вдасться подовжити середній термін оплати з 45 до 60 днів для 50% цих закупівель, це дозволить тимчасово утримувати додатково: $(68\,510 * 50\% / 365) * (60 - 45) \approx 1$

408 тис. грн грошових коштів. Це дозволить підприємству тимчасово утримувати додаткові 1 408 тис. грн грошових коштів, що забезпечить оптимізацію грошових потоків через більш ефективне використання наявних ресурсів для покриття операційних витрат чи інвестування.

Незважаючи на зростання доходів, спостерігається значне зростання собівартості, адміністративних витрат, витрат на збут та інших витрат. Зростання податкових зобов'язань також суттєве. Необхідно провести детальний аналіз структури витрат, особливо адміністративних, які зросли на 94% у 2024 р. порівняно з 2022 р.. Рекомендується розглянути впровадження елементів бюджетування з нульовою базою для певних статей витрат, щоб кожна витрата обґрунтовувалась наново. Якщо вдасться знизити адміністративні витрати на 5% від рівня 2024 року (13 960 тис. грн), економія складе: $13\,960 * 5\% = 698$ тис. грн на рік, що позитивно вплине на чистий грошовий потік. Ці кошти можна направити на інвестування, або створити резервний фонд від непередбачених витрат.

ВИСНОВКИ

За результатами дослідження сформульовані наступні висновки:

1. У першому розділі детально розглядаються теоретичні основи грошових потоків. Визначено, що рух грошових коштів підприємства – це рух коштів на поточному рахунку підприємства, валютному рахунку та інших рахунках, а також у касовій книзі підприємства у зв'язку з господарською діяльністю підприємства, які разом становлять оборот грошових коштів підприємства. Грошові потоки класифікують: на грошові потоки від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності; за неперервністю формування – на регулярні та дискретні; залежно від міцності формування – на рівномірні та нерівномірні; пов'язані з сутностями – на зовнішні та внутрішні; за напрямком руху – на позитивні та негативні, тощо.

2. Існує декілька концепцій управління грошовими потоками: концепція підприємницького ризику(фокусується на оцінці впливу ризиків, пов'язаних з грошовими потоками, включаючи можливості втрат або отримання доходів від господарських операцій), концепція грошових потоків(акцентує увагу на аналізі надходжень і витрат грошових коштів, забезпечуючи ефективне управління ліквідністю компанії через оцінку операційної, інвестиційної та фінансової діяльності), концепція грошового кругообігу(передбачає аналіз періодів обороту коштів, зміну їх форми через етапи бізнес-циклу, включаючи виробничі процеси та реалізацію продукції), концепція часової вартості грошей(враховує вплив часу на вартість грошей, підкреслюючи важливість інвестування для зменшення втрат від інфляції та ризиків).

3. Також є декілька акцентів, що робляться на різних підходах до управління, таких як традиційний підхід, альтернативний підхід, економічний підхід, інституційний підхід, підхід до бухгалтерського обліку та концепція часової вартості грошей. Визначено, що системний підхід найбільш ефективний у сучасних умовах.

4. Результати показують аналізу фінансово-господарської діяльності ТОВ «Квант-Ефір», що компанія демонструє стабільне зростання фінансових показників, особливо валового прибутку та чистого прибутку, незважаючи на кризовий 2022 рік. У 2023 році чистий грошовий потік та операційний прибуток значно зросли, що свідчить про вихід із рецесії. У випадку з ТОВ «Квант-Ефір» оборотні активи складають значну частину активів компанії, що свідчить про високу ліквідність та здатність швидко реагувати на фінансові потреби. Поточні активи компанії збільшилися у 2024 тис. грн, в той же час спостерігалось зменшення необоротних активів. Загальні активи компанії збільшилися на 86 299 тис. грн.

5. Ефективність управління грошовими потоками аналізується за допомогою показників ліквідності, прибутковості та синхронізації доходів і платежів. Значне збільшення чистого прибутку від реалізації продукції (500% у 2024 році порівняно з 2022 роком) у ТОВ «Квант-Ефір» свідчить про ефективне використання ресурсів. Валовий прибуток збільшився з 5 205 тис. до 57 611 тисяч гривень, що підкреслює позитивну динаміку в управлінні критичними бізнес-процесами.

6. Однак, скорочення адміністративних витрат на тлі зростання валового прибутку свідчить про необхідність оптимізації операційних витрат. Загалом, компанія ефективно управляє грошовими потоками та забезпечує стабільність і ліквідність.

7. Сучасні фінансові інструменти відіграють важливу роль в оптимізації управління грошовими потоками. У випадку з ТОВ «Квант-Ефір» впровадження інтегрованих систем бухгалтерського обліку та використання аналітики в режимі реального часу дозволить точно прогнозувати майбутні потреби. Використання методів автоматизації, таких як фінансове моделювання, допомагає підвищити ефективність планування. Зокрема, аналіз грошових потоків за видами діяльності (операційна, інвестиційна, фінансова) дозволяє компанії уникнути дефіциту ліквідності та раціонально розподіляти ресурси. Впровадження сучасних фінансово-технологічних рішень та методів прогнозування допоможе ТОВ «Квант-

Ефір» оптимізувати управління грошовими потоками та покращити фінансову гнучкість у майбутньому.

8. Третій розділ містить практичні рекомендації щодо вдосконалення політики управління грошовими потоками. Обговорення було зосереджено переважно на доцільності запровадження системи контролю, диверсифікації джерел фінансування та використання сучасних інформаційних технологій у фінансовому нагляді. Варто зазначити, що в роботі використано метод оцінки прогнозу грошових коштів на основі математичної моделі (Rolling forecast), що дає змогу передбачити майбутні тенденції. Отримана апроксимація $R^2 = 0,945$ підтверджує високу точність моделі прогнозування, яка може бути основою для бюджетного планування. Запровадження знижки за дострокову оплату (2% за оплату протягом 10 днів замість стандартних 30) прискорить надходження: 3 723 тис. грн надійдуть на 20 днів раніше, що покращить ліквідність. Застосування знижок на дострокову оплату та посилення кредитної політики є важливими кроками для оптимізації грошового потоку компанії. Зокрема, ці заходи дозволяють краще синхронізувати доходи та витрати, зменшуючи розрив ліквідності. Також при подовженні середнього терміну оплати з 45 до 60 днів для 50% закупівель дозволить тимчасово утримувати додатково 1 408 тис. грн грошових коштів, що забезпечить оптимізацію грошових потоків через більш ефективне використання наявних ресурсів для покриття операційних витрат чи інвестування.

Результати дослідження можуть бути застосовані в практичній діяльності підприємства для підвищення фінансової стійкості, оптимізації структури капіталу, забезпечення безперервності господарської діяльності та досягнення стратегічних цілей. Таким чином, можна сказати, що поставлені цілі та завдання досягнуті. Дане дослідження має як теоретичне, так і практичне значення, оскільки його висновки та рекомендації можуть бути застосовані до діяльності компаній у реальній економічній сфері.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Івченко Л.В. Сутність грошових коштів: підходи до визначення . *Гроші, фінанси і кредит*. 2016. №10. С. 798–803
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Системи бухгалтерського обліку в різних країнах: вплив на облік грошових коштів. *Світ фінансів*. 2015. №3. С. 101–107.
3. Фінансовий аналіз : підручник / Є.В. Мних, Н.С. Барабаш. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. 536 с
4. Гудзь Н.В. Облік витрат і доходів фінансової та інвестиційної діяльності: грошові потоки. *Економічний вісник*. 2018. №4. С. 22–27.,
5. Зінченко О.В. Організаційно-методичний аспект обліку грошових коштів та їх роль за сучасних умов господарювання. *Бухгалтерський облік, аналіз та аудит*. Випуск 37. 2019. С. 725-731
6. Садовська І.Б. Бухгалтерський облік : навч. посіб. К.;, 2013. – 688 С..
7. Кошельок Г. В., Грінченко Р.В. Аналіз грошових потоків у системі управління підприємством. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 2 Том 63..С. 231–242. URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/handle/lib/32461> (Дата звернення: 15.04.2025).
8. Андрієць В.С. Дослідження основних сутнісних характеристик «грошових потоків підприємства». *Актуальні проблеми економіки*. 2008. №8. С. 167-172.
9. Бланк И.А. Управление финансовой стабилизацией. К. : Ника-Центр, Эльга, 2003. 496 с.
10. Литвинчук Т. В. Грошові потоки в системі управління підприємством. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2009. № 6. Т. 1. С.86-90. URL: https://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2009_6_1/pdf/086-090.pdf (Дата звернення: 15.04.2025).
11. Коваленко Л.О. Фінансовий менеджмент : навч. посіб. [2-е вид., перероб. і доп.]. К. : Знання, 2005. 485 с.

12. Лігоненко Л. О. Управління грошовими потоками : навч. посіб. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2005. 255 с.
13. Фінансовий менеджмент: підручник; кер. кол. авт. і наук. ред. проф. А.М. Поддєрьогін. 2-ге вид., перероб. Київ,: КНЕУ, 2017. 534 с.
14. Федулова Л. І. Сучасні концепції менеджменту: навч. посібник. К. : Центр учбової літератури, 2007. 536 с.
15. Cash Management / R. Homonoff, D. W. Mullins, Jr. Lexington. Toronto and London : D. C. Heath and Company, 1975. 105 p.
16. Srinivasan P. An Evaluation of Value Relevance of Consolidated Earnings and Cash Flow Reporting in India. *IIM Bangalore Research Paper*. 2010. № 306. pp. 141-170.
17. Kim D. Money & Mission: Sustainable Startup Funding. New York: Greenline Publishing, 2023. 256 с.
18. Laitinen Erkki K.. Financial Processes in Newly-Founded Firms. *Journal of Business Venturing*. 1992. Т. 10, № 4. С. 343–362.
19. Перловська Н. В. Обґрунтування критерію ефективності управління грошовими потоками підприємства. *Вісник Хмельницького національного університету* 2011, № 2, Т. 2 С. 167-170 URL: http://journals.khnu.km.ua/vestnik/pdf/ekon/2011_2_2/167-170.pdf. (Дата звернення: 07.05.2025)
20. Fisher I. The Influence of Irving Fisher on Milton Friedman's Monetary Economics / by Michael D. Bordo, Hugh Rockoff. Cambridge, Massachusetts: National Bureau of Economic Research, 2011. (Working Paper № 17267). URL: <https://www.nber.org/papers/w17267>. (Дата звернення: 07.06.2025).
21. Marshall A. A.C. Pigou and the 'Marshallian' Thought Style / by. A. Brayn. Bazel: Springer, 2020. 350 с.
22. Givoly D., Hayn C.. The Changing Time-Series Properties of Earnings, Cash Flows and Accruals: Has Financial Reporting Become More Conservative. *Journal of Accounting and Economics*. 2000. Т. 29, № 3. С. 287–320.

23. Чік М. Ю. Підходи до управління грошовими потоками та їх облікова інтерпретація. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2015. Вип. 1(2). С. 134-139. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuues_2015_1%282%29_31 (Дата звернення: 05.04.2025)
24. Бланк И. А. Управление денежными потокам. К. : Ника-Центр, Эльга, 2002. 736 с.
25. Джерелейко С. Д, Лопатовський В. Г., Шпильовий В. А. Дефініція понять «фінансові ресурси» та «грошові кошти». *Innovation and Sustainability*. 2022. № 2. С. 131-138. URL: <https://inns.com.ua/uk/journals/tom-1-2-2022/definitsiya-ponyat-finansovi-resursi-ta-groshovi-koshti> (Дата звернення: 18.04.2025).
26. Остапчук О., Баксалова О., Бабій І. Суть та тенденції зміни фінансового менеджменту в умовах посиленої цифровізації економіки. *Scientific journal «Modeling the development of the economic systems»*. №2. 2022. (2), С.167–172 URL:<https://doi.org/10.31891/mdes/2022-4-22> (Дата звернення: 27.05.2025).
27. Здір В.А., Ткаченко А.А., Бразілій Н.М.. Роль цифрових технологій для ефективного фінансово-облікового управління суб'єктів господарювання. *Проблеми сучасних трансформацій*. 2024. № 11. DOI: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2024-11-09-02> (Дата звернення: 27.05.2025).
28. Клементьєва О. Ю., Золотарьова О. В. Сучасні тенденції трансформації управлінських підходів у фінансовому менеджменті. *Економіка і суспільство*. 2017. №13. С. 1117-1123 URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/13_ukr/187.pdf (Дата звернення: 04.06.2025).
29. Гаврилюк М. В. Фінансове управління підприємством: навч. посіб. Київ: ВД "Академія", 2020. 256 с.
30. Василенко С. В. Фінансові ризики та управління ними: навч. посіб. Харків: Право, 2019. 210 с.
31. Ткаченко А. В. Оцінка інвестиційних проектів: навч. посіб. Львів: ЛБФ "Економіка", 2018. 276 с.

32. Мельник О. В. Капіталізація підприємств: теорія та практика: монографія. Кам'янець-Подільський: Видавець Панькова А.С., 2020. 428 с.

33. Томашевська А.Л. Шляхи оптимізації грошових потоків підприємства. *Фінансові інструменти сталого розвитку економіки: матеріали II міжнародної науково-практичної конференції*. 2019. С. 177-181. URL: <https://janusandal.no/images/Files/LostOpportunity2019.pdf#page=177> (Дата звернення: 15.04.2025).

34. Фінансовий менеджмент: підручник / за ред. д-ра екон. наук, проф. М. І. Крупки; Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2019. 440 с.

35. Циган Р. М. Удосконалення класифікації грошових потоків з урахуванням сучасних умов господарювання. *Актуальні проблеми економіки*. 2010 № 4 (106). С. 150-155.

ДОДАТКИ

Додаток А

Фінансова звітність підприємства						
Актив						
Назва рядка	Код рядка	2020	2021	2022	2023	2024
I, Необоротні активи	1000	84	87	139	153	101
Нематеріальні активи	1000	84	87	139	153	101
первісна вартість	1001	494	552	702	828	890
накопичена амортизація	1002	410	465	563	675	789
Незавершені капітальні інвестиції	1005	423	451	452	431	423
Основні засоби	1010	4606	4005	4513	10472	9951
первісна вартість	1011	18434	18310	19509	27171	29250
знос	1012	13828	14305	14996	16699	19299
Довгострокові біологічні активи	1020	0	0	0	0	0
Інші необоротні активи	1090	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1095	5521	4951	5512	11464	10475
II, Оборотні активи	1100	27044	20175	35834	34801	42013
Запаси	1100	27044	20175	35834	34801	42013
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	780	543	4004	13732	7945
з бюджетом	1135	0	0	0	0	0
у тому числі з податку на прибуток	1136	0	0	0	0	0
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	506	821	978	427	743
Поточні фінансові інвестиції	1160	0	0	0	0	0
Гроші та їх еквіваленти	1165	11938	21466	6722	28322	73458
Витрати майбутніх періодів	1170	5	8	17	9	10
Інші оборотні активи	1190	2978	4218	2855	3684	6559
Усього за розділом II	1195	43538	48758	51391	81865	132727
III, Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	0	0	0	0	0
Баланс	1300	49059	53709	56903	93329	143202

Продовження Додатку А

Пасив						
Назва рядка	Код рядка	2020	2021	2022	2023	2024
I, Власний капітал Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	115	115	115	115	115
Додатковий капітал	1410	367	367	367	367	367
Резервний капітал	1415	29	29	29	29	29
Нерозподілений прибуток (непокритий збиток)	1420	25808	25436	19737	40945	56345
Неоплачений капітал	1425	0	0	0	0	0
Усього за розділом I	1495	26319	25947	20248	41456	56856
II, Довгострокові зобов'язання, цільове фінансування та забезпечення	1595	0	0	0	0	0
Короткострокові кредити банків	1600	0	0	0	0	0
III, Поточні зобов'язання Поточна кредиторська заборгованість за: довгостроковими зобов'язаннями	1610	0	0	0	0	0
товари, роботи, послуги	1615	397	655	815	689	828
розрахунками з бюджетом	1620	0	807	60	8336	962
у тому числі з податку на прибуток	1621	0	807	0	0	0
розрахунками зі страхування	1625	0	0	0	0	0
розрахунками з оплати праці	1630	0	0	66	0	0
Доходи майбутніх періодів	1665	0	0	0	0	0
Інші поточні зобов'язання	1690	1	113	0	0	0
Усього за розділом III	1695	22740	27762	36655	51873	86346
Баланс	1900	49059	53709	56903	93329	143202

Рух коштів у результаті операційної діяльності					
Назва рядка	Код рядка	2020	2021	2022	2023
Надходження від: Реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	3000	32390	68571	31760	148927
Надходження від повернення авансів	3020	126	171	120	89
Надходження від відсотків за залишками коштів на поточних рахунках	3025	322	55	13	1200
Надходження від операційної оренди	3040	4183	4956	2067	2236
Витрачання на оплату: Товарів (робіт, послуг)	3100	18097	37844	23640	68510
Праці	3105	10552	12525	12946	20730
Відрахувань на соціальні заходи	3110	2842	3383	3509	5496
Зобов'язань з податків і зборів	3115	10610	4546	4504	21147
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на прибуток	3116	80	70	66	89
Витрачання на оплату зобов'язань з податку на додану вартість	3117	4823	453	0	0
Витрачання на оплату повернення авансів	3140	22	3	0	0
Чистий рух коштів від операційної діяльності	3195	-5102	15452	-10639	36569

Рух коштів у результаті фінансова діяльності					
Назва рядка	Код рядка	2020	2021	2022	2023
Сплату дивідендів	3355	7761	5610	5329	15427
Чистий рух коштів від фінансової діяльності	3395	-7761	-5610	-5329	-15427
Чистий рух грошових коштів за звітний період	3400	-12582	9842	-15968	21142
Залишок коштів на початок року	3405	23141	11938	21466	6722
Вплив зміни валютних курсів на залишок коштів	3410	1379	-314	1224	458
Залишок коштів на кінець року	3415	11938	21466	6722	28322